

Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens

Advies wetgeving VTC nr. 2021/104 van 14 december 2021

over

tekst	ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	Besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 en het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten, wat betreft de wijze van communicatie, de opmaak van algemene protocollen voor de elektronische uitwisseling van persoonsgegevens en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 mei 2016 tot vaststelling van de wijze van communicatie in het kader van het bestuurlijk toezicht op de besturen van de eredienst
roepnaam	(besluit communicatie erediensten)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 26 november 2021

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad Van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van 1 december 2021 van de heer Bart Somers, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen, ontvangen door de VTC op 1 december 2021;

Gelet op de beslissing van de VTC om het advies af te werken in een schriftelijke procedure;

Brengt op 14 december 2021 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Binnenlands Bestuur (hierna “de aanvrager”) verzocht bij brief van 1 december 2021 om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna “VTC”) over een ontwerp van besluit *tot uitvoering van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 en het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten, wat betreft de wijze van communicatie, de opmaak van algemene protocollen voor de elektronische uitwisseling van persoonsgegevens en tot opheffing van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 mei 2016 tot vaststelling van de wijze van communicatie in het kader van het bestuurlijk toezicht op de besturen van de eredienst* (hierna “het Ontwerp”), zonder opgave van artikelen.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

1. Context

3. Op 22 oktober 2021 heeft de Vlaamse Regering het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen bekrachtigd en afgekondigd. Het is op 16 november 2021 in werking getreden. Artikel 5 van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 delegeert de bepaling van de **wijze van de communicatie** aan de Vlaamse Regering. Het betreft de communicatie opgelegd door het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 en het eredienstendecreet van 7 mei 2004 tussen het voorlopig bestuursorgaan, het tijdelijk voltallig bestuursorgaan, het bestuur van de eredienst, het centraal bestuur, het representatief orgaan, de financierende overheid, de adviserende gemeente, de provinciegouverneur en de Vlaamse Regering.
4. Deze delegatie creëert de mogelijkheid om in te spelen op de nieuwe evoluties op het vlak van **digitalisering**.
5. Deze communicatie houdt ook de uitwisseling van **persoonsgegevens** in. Overeenkomstig artikel 8 van het e-Govdecreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens naar een andere Vlaamse overheidsinstantie of naar een externe overheid een protocol gesloten tussen de betreffende instanties en de bekendmaking van dit protocol. Om te vermijden dat er een groot aantal (individuele) protocollen moeten worden gesloten om de digitale uitwisseling van persoonsgegevens mogelijk te maken, werd in artikel 47, §8 van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 in het kader van administratieve vereenvoudiging en efficiëntie de mogelijkheid ingeschreven om te werken via een **algemeen protocol** dat wordt opgesteld door een instantie van de Vlaamse Regering. Het Ontwerp strekt ertoe om het Agentschap Binnenlands Bestuur aan te duiden als de bevoegde instantie.
6. Er werd door de VTC reeds advies gegeven over het voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement *tot regeling van de erkenning van en het toezicht op lokale geloofsgemeenschappen en tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten* op 15 december 2020¹ en over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering *tot bepaling van de procedure voor de beoordeling door de Informatie - en screeningsdienst lokale geloofsgemeenschappen van de ontvankelijkheid van de zwaarwichtige aanwijzingen van een tekortkoming door een bestuur van de eredienst ter uitvoering van artikel 19, zesde lid van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021 en tot bepaling van de procedure voor de kennisgeving aan het representatief orgaan vermeld in artikel 19, derde lid van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021* op 16 november 2021².
7. In de volgende bepalingen van het Ontwerp is er sprake van persoonsgegevens (onderlijning VTC):

“Hoofdstuk 2. Uitwisseling van officiële berichten

---

¹ https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_54_advies.pdf

² https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2021_95_advies.pdf

Art. 2. §1. Vanaf het moment waarop het agentschap de beslissing bekendmaakt op zijn publieke website dat elektronische uitwisseling van officiële berichten mogelijk is, voorziet het agentschap in een elektronische procedure om officiële berichten uit te wisselen tussen het voorlopig bestuursorgaan, het tijdelijk voltallig bestuursorgaan, het bestuur van de eredienst, het centraal bestuur, het representatief orgaan, de financierende overheid, de adviserende gemeente, de provinciegouverneur en de Vlaamse Regering.

Het agentschap informeert het voorlopig bestuursorgaan, het tijdelijk voltallig bestuursorgaan, het bestuur van de eredienst, het centraal bestuur, het representatief orgaan, de financierende overheid en de adviserende gemeente over:

1° de stappen die gevolgd moeten worden;

2° de technieken die worden gebruikt;

3° de rechtsgevolgen van de elektronische uitwisseling.

Het agentschap stelt maatregelen vast die aangepast zijn aan de omstandigheden en die garanties bieden voor informatieveiligheid en onweerlegbaarheid die gelijkwaardig zijn aan de garanties voor informatieveiligheid en onweerlegbaarheid bij de uitwisseling op analoge dragers. Het agentschap maakt die maatregelen bekend op zijn publieke website.

[...]

Art. 3. In dit artikel wordt verstaan onder algemene technische storing: een door het agentschap vastgestelde storing van de elektronische procedure, vermeld in artikel 2, §1, eerste lid, waardoor de elektronische procedure niet of onvoldoende beschikbaar is gedurende meer dan vier uur van de dag.

In geval van een algemene technische storing kan de uitwisseling van officiële berichten tussen het voorlopig bestuursorgaan, het tijdelijk voltallig orgaan, het bestuur van de eredienst, het centraal bestuur, het representatief orgaan, de financierende overheid, de adviserende gemeente, de provinciegouverneur en de Vlaamse Regering gebeuren via een aangetekende zending via de post of een afgifte tegen ontvangstbewijs.

[...]

Hoofdstuk 3. Communicatie van de indiener van de klacht aan de toezichhoudende overheid

Art. 4. Een klacht bij de financierende overheid, de provinciegouverneur en de Vlaamse Regering wordt ingediend met een aangetekende zending of een afgifte tegen ontvangstbewijs.

Een klacht bij de provinciegouverneur of de Vlaamse Regering kan ook worden ingediend via het digitaal formulier dat beschikbaar is op de publieke website van het agentschap.

Hoofdstuk 4. Uitwisseling van persoonsgegevens

Art. 5. Het agentschap stelt de algemene protocollen voor de elektronische uitwisseling van persoonsgegevens op conform artikel 47, §8, van het Erkenningsdecreet Lokale Geloofsgemeenschappen van 22 oktober 2021. Het agentschap houdt een inventaris bij van de algemene protocollen voor de elektronische uitwisseling van persoonsgegevens, een overzicht van de instanties als vermeld in artikel 2, 10°, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer die erbij aansluiten en publiceert die op zijn publieke website. “

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

2. Voorafgaande toelichting

8. De VTC herhaalt dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn:

- de leden van een lokale geloofsgemeenschap (eventueel - voor de verplichte telling van de leden);
- de bedienaars van de eredienst;

- de vervangers;
- de leden van het bestuursorgaan;
- de toekomstige leden van het bestuursorgaan;
- de voorzitter, secretaris en penningmeester van de lokale geloofsgemeenschap;
- de schenkers van giften van 500 euro en meer;
- de personen met titels op de gebouwen of andere infrastructuur (voor zover die een natuurlijke persoon zijn);

en dat het minstens volgende gegevens betreft (zie verder en gedetailleerder onder randnummer 32):

- contactgegevens en identificatiegegevens;
- uittreksel strafregister;
- schriftelijke verklaringen op erewoord;
- impliciet: relatie met een lokale geloofsgemeenschap en daaruit afgeleide informatie i.v.m. politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen;
- het voldaan hebben aan de inburgeringsplicht;

9. Het gaat dus om de verwerking van persoonsgegevens, waaronder mededelingen, en de VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

3. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

10. De wettelijke basis van het Ontwerp is

- het decreet van 7 mei 2004 *betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten*, artikel 57/1, artikel 60, artikel 71/1, artikel 74, artikel 114, 150 en 186, artikel 222/1, artikel 225, artikel 265/1 en artikel 268;

- het *Erkenningsdecreet Lokale geloofsgemeenschappen* van 22 oktober 2021, artikel 5 en artikel 47, §8.

11. Meer bepaald zijn de artikelen 2 en 3 gebaseerd op de artikelen 57/1, 71/1, 114, 150, 186, 222/1 en 265/1 van het decreet van 7 mei 2004 *betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten*, op artikelen 5 en 47 §8 van het *Erkenningsdecreet Lokale geloofsgemeenschappen* van 22 oktober 2021, artikel 4 op de artikelen 60, 74, 225 en 268 van het decreet van 7 mei 2004 *betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten*, op artikelen 5 en 47 §8 van het *Erkenningsdecreet Lokale geloofsgemeenschappen* van 22 oktober 2021 en artikel 5 op de artikelen 57/1, 60, 71/1, 74, 114, 150, 186, 222/1, 225, 268 en 265/1 van het decreet van 7 mei 2004 *betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten*, op artikelen 5 en 47 §8 van het *Erkenningsdecreet Lokale geloofsgemeenschappen* van 22 oktober 2021.

12. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving - elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG en voor sommige verwerkingen in artikel 9 en in artikel 10 AVG³.

13. Noch het Ontwerp, noch de nota aan de Vlaamse Regering vermelden expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. Uit de tekst van het Ontwerp blijkt evenwel dat de communicatie gebeurt met het oog op de opvolging van de regelgeving in verband met de lokale geloofsgemeenschappen.

14. De VTC meent dan ook dat er sprake is van een verwerking om te voldoen aan een **wettelijke verplichting** die op de verwerkingsverantwoordelijke rust (art. 6, lid 1, c), AVG). De VTC beveelt aan de **rechtvaardigingsgrond** toe te voegen aan het Ontwerp, minstens aan de nota aan de Vlaamse Regering.

---

³ Minstens in de Memorie van Toelichting had moeten verduidelijkt worden welke rechtvaardigingsgrond de opstellers inroepen.

15. In het Ontwerp worden ook bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 en 10 AVG verwerkt, die een bijzondere rechtsbasis behoeven. Er wordt evenmin een expliciete melding gemaakt op grond van welke uitzondering in de AVG deze gegevens van de betrokkenen eventueel zullen verwerkt worden.
16. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM⁴, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁵
17. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, c), AVG, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven sensu stricto, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk afgebakend zijn⁶. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
18. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a), AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal namelijk niet naar de wetgeving kunnen verwezen worden.
19. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond vereist. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
20. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van **persoonsgegevens in de zin van artikel 9 en 10 AVG**, met name gegevens over religieuze overtuigingen en strafrechtelijke gegevens.
21. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 en 10 AVG behoeven naast een specifieke rechtvaardigingsgrond strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 9, WVG dat aangeeft welke bijkomende veiligheidsmaatregelen vereist zijn:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
  - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;

---

⁴ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

⁵ Zie DEGRAVE, E., *"L'État-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v. (zie o.m. : EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000); Zie ook enkele arresten van het Grondwettelijk Hof: Arrest nr. 44/2015 van 23 april 2015 (p. 63), Arrest nr. 108/2017 van 5 oktober 2017 (p. 17) en Arrest nr. 29/2018 van 15 maart 2018 (p. 26), Arrest nr. 2/2021 van 14 januari 2021, overw. B.22.1. e.v. Zie ook SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2019, 75-98, 111-116.

⁶ Artikel 6, 3, AVG. Voor wat punt e) betreft, bestaat de doelstelling van de verwerking in de vervulling van een taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht.

- ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
22. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectbeoordeling (zie infra).

4. Doelbinding

23. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b), AVG).
24. Het decreet van 22 oktober 2021 *tot regeling van de erkenning van lokale geloofsgemeenschappen, de verplichtingen van de besturen van de eredienst en het toezicht daarop en tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten* geeft de volgende doeleinden aan:
- 1° over de noodzakelijke informatie te beschikken om te beoordelen of een lokale geloofsgemeenschap voldoet aan de erkenningscriteria, vermeld in artikel 7;
- 2° over de noodzakelijke informatie te beschikken om te beoordelen of een bestuur van de eredienst blijvend voldoet aan de verplichtingen, vermeld in hoofdstuk 3 en hoofdstuk 4 van dit decreet, en de verplichtingen, vermeld in het decreet van 7 mei 2004;
- 3° over de noodzakelijke informatie te beschikken om een bestuur van de eredienst te kunnen sanctioneren, conform hoofdstuk 5;
- 4° over de noodzakelijke informatie te beschikken om te oordelen over de samenvoeging van de erkende lokale geloofsgemeenschappen, vermeld in artikel 36 tot en met 40.
25. Deze doeleinden werden in de regelgeving ingeschreven naar aanleiding van een vorig advies van de VTC⁷.
26. De doeleinden zijn welbepaald en transparant. Verder zijn de doeleinden die worden nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens te komen.
27. De VTC is dus van oordeel dat de doeleinden welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn.

5. Verantwoordelijkheid

28. Artikel 4.7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
29. De verwerkingsverantwoordelijken zijn volgens artikel 47 van het vermelde decreet van 22 oktober 2021:
- 1° de Vlaamse Regering;
2° de financierende overheid;
3° de adviserende gemeente;
4° het representatief orgaan;
5° het bestuur van de eredienst;
6° het voorlopig bestuursorgaan;
7° het tijdelijk voltallig bestuursorgaan, vermeld in artikel 67 § 2, 6°;

---

⁷ https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_54_advies.pdf

8° het centraal bestuur.

30. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verantwoordelijken voor de verwerking moeten nagaan of het uitvoeren van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (GEB - artikel 35 AVG) voor de verschillende verwerkingen al dan niet noodzakelijk zijn. De VTC wijst in dat kader op de lijst met verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd door de Vlaamse bestuursinstanties⁸. In deze is de VTC van oordeel dat een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling aangewezen is zoals ook al aangegeven in de eerdere adviezen.

6. Minimale gegevensverwerking

31. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
32. De **categorieën betrokkenen** werden al vermeld hiervoor.

Voor de **categorieën gegevens** gaat het om minstens de volgende gegevens:

- voor de (toekomstige) leden van het (tijdelijke) bestuursorgaan, (in de wachtperiode de personen die beschouwd worden als de voorzitter, secretaris en penningmeester) en voor de bedienaars van de eredienst en de vervangers:

- contactgegevens en identificatiegegevens: namen, adressen, rijksregisternummer, emailadressen en telefoonnummers;
- uittreksel strafregister;
- de schriftelijke verklaring op erewoord over het naleven van verboden i.v.m. de financiering;
- de schriftelijke verklaring op erewoord over de naleving van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken (artikel 7, 9°);
- impliciet: relatie met een lokale geloofsgemeenschap en daaruit afgeleide informatie i.v.m. politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen;

- voor de bedienaars van de eredienst en de vervangers:

- het voldaan hebben aan de inburgeringsplicht;
- de schriftelijke verklaring op erewoord over de naleving van de geldende regelgeving, in het bijzonder het EVRM en de Grondwet (artikel 7, 7°);
- het goedgekeurd zijn door het representatief orgaan (artikel 7, 9°);
- de schriftelijke verklaring op erewoord over de naleving van het verbod om bezoldigd of op een andere wijze aangesteld te zijn door een buitenlandse overheid (artikel 7, 11°) (ook andere personen);

- voor de schenkers die natuurlijke personen zijn:

- voor- en achternaam;
- adres hoofdverblijfplaats;
- geboortedatum en -plaats;
- nationaliteit;
- de eigenschappen van de gift;
- impliciet: relatie met een lokale geloofsgemeenschap en daaruit afgeleide informatie i.v.m. politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen;

- voor de leden (voor zover ze geregistreerd worden):

- informatie op basis waarvan ze kunnen geteld worden (vereiste van 200 leden binnen gebiedsomschrijving);

---

⁸ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanname van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties
https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_O_2020_01_DPIA_lijsten_v1_voor_web.pdf

- impliciet: relatie met een lokale geloofsgemeenschap en daaruit afgeleide informatie i.v.m. politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen.

33. De VTC is van oordeel dat er kan voldaan worden aan het principe van minimale gegevensverwerking onder voorbehoud van wat hierna wordt gesteld
34. Persoonsgegevens worden op basis van dit Ontwerp meegedeeld aan:
- de lokale geloofsgemeenschap;
  - het representatief orgaan;
  - de gemeente(n) van de gebiedsomschrijving;
  - de federale minister van Justitie;
  - de provincie, als de provincie de toekomstige financierende overheid wordt;
  - de Vlaamse Informatie- en screeningsdienst op de lokale geloofsgemeenschappen (aangeduid als “bevoegde instantie”).
35. Artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, legt aan Vlaamse instanties de verplichting om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.
36. Het Ontwerp regelt uitdrukkelijk dat aan deze verplichting zal voldaan worden via algemene protocollen. De VTC beoordeelt het positief dat geregeld wordt hoe aan de protocolverplichting zal voldaan worden en wie de taak opneemt om de algemene protocollen te beheren, namelijk het Agentschap Binnenlands Bestuur. Dit ontslaat de verwerkingsverantwoordelijken wel niet van hun andere verplichtingen⁹ waaronder het bieden van transparantie over de protocollen. De toets aan het principe van minimale gegevensverwerking zal dus verder in deze protocollen moeten gebeuren.
37. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
38. Wat de **bewaartermijn** betreft, merkt de VTC op dat die niet vastgelegd wordt. Het decreet van 22 oktober 2021 verwijst naar artikel III.87 van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, maar er wordt geen maximale termijn bepaald, behoudens voor de lokale geloofsgemeenschappen en het representatief orgaan waarvoor een termijn van 20 jaar vooropgesteld wordt zonder verantwoording.
39. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, adviseert de VTC om in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens te voorzien, of toch minstens criteria op te nemen die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen.

7. Juistheid

40. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).
41. Alle redelijke maatregelen moeten worden genomen om persoonsgegevens die, gelet op de doeleinden waarvoor ze worden verwerkt, onjuist zijn, onverwijld te wissen of te rectificeren. De verwerkingsverantwoordelijke is dus verplicht tot een permanente kwaliteitsbewaking en -zorg. Op de verwerkingsverantwoordelijke rust een middelenverbintenis: hij zal alle redelijke maatregelen nemen zoals een voorzichtige en vooruitziende verwerkingsverantwoordelijke dit doet, in dezelfde omstandigheden.¹⁰

---

⁹ De VTC herinnert eraan dat voor elk protocol door de DPO een advies moet worden gegeven (of de DPO sluit zich aan bij een advies van een andere DPO), de protocollen moeten door alle partijen worden nageleefd en toezicht op de naleving van de protocollen is essentieel.

¹⁰ DE BOT, D., *De toepassing van de Algemene Verordening gegevensbescherming in de Belgische context. Commentaar op de AVG, de Gegevensbeschermingswet en de Wet Gegevensbeschermingsautoriteit, Handboek*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2020, 497-498.

42. De VTC heeft geen opmerkingen wat dit betreft.

8. Rechten van de betrokkenen en transparantie

43. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

44. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen**¹¹ op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten. Alle verwerkingsverantwoordelijken moeten hieraan voldoen. Ze moeten de transparantie bijgevolg ieder voor zich, én coherent met elkaar moeten uitwerken. Dit in de regelgeving opnemen zorgt automatisch voor coherentie.

9. Beveiligingsmaatregelen

45. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

46. Het Ontwerp introduceert een elektronische procedure voor zowel de hiervoor vermelde mededelingen als voor het indienen van klachten. De VTC wijst erop dat aangezien het bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft, een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.

47. Wat de mededelingen betreft, wordt aan het agentschap opgelegd om het nemen van bepaalde maatregelen op te leggen [aan de verwerkingsverantwoordelijken al staat dat er niet zo duidelijk] die ondermeer *garanties bieden voor informatieveiligheid die gelijkwaardig zijn aan de garanties voor informatieveiligheid bij de uitwisseling op analoge dragers en dat het agentschap die maatregelen bekendmaakt op zijn publieke website.*

48. De VTC adviseert dat de verwijzing naar de analoge dragers geschrapt wordt. De maatregelen moeten in alle geval aan de criteria van de AVG voldoen (ook die voor analoge dragers trouwens. De VTC adviseert dat deze maatregelen eerst aan haar worden voorgelegd voor advies.

49. Bovendien moeten dezelfde garanties gelden voor het digitale klachtformulier.

50. Voor de concrete uitwerking van veiligheidsmaatregelen wijst de VTC op de aanbeveling¹² ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹³ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁴ en

---

¹¹ Doel van de verwerking, types of categorieën van de te verwerken persoonsgegevens, betrokkenen, entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt, opslagperioden en aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke

¹² Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹³ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁴ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haaracties waren en waarom¹⁵.

51. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover¹⁶.
52. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren¹⁷.

III. BESLUIT

53. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:
- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp, minstens aan de nota aan de Vlaamse Regering (randnummer 15)
  - de uitzonderingsgrond melden voor de bijzondere categorieën van persoonsgegevens (randnummer 16)
  - een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (randnummer 32)
  - een maximale bewaartermijn van de persoonsgegevens voorzien, minstens criteria voorzien voor het bepalen van deze termijn (randnummer 38 – 39)
  - de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7)
  - de bepalingen inzake informatiebeveiliging aanpassen en beveiligingsmaatregelen uitwerken en voorleggen (luik 8)

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door:Hans Graux (Signature)
Getekend op:2022-01-04 17:40:16 +01:0
Reden:Ik keur dit document goed

---

¹⁵ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁶ <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie-cloud>

¹⁷ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.